

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

MODERIRANA NAVODILA ZA VREDNOTENJE
Šolsko tekmovanje s področja geografije za srednjo šolo
2022/2023

Tekmovalni skupini: Srednja šola in Srednja šola B

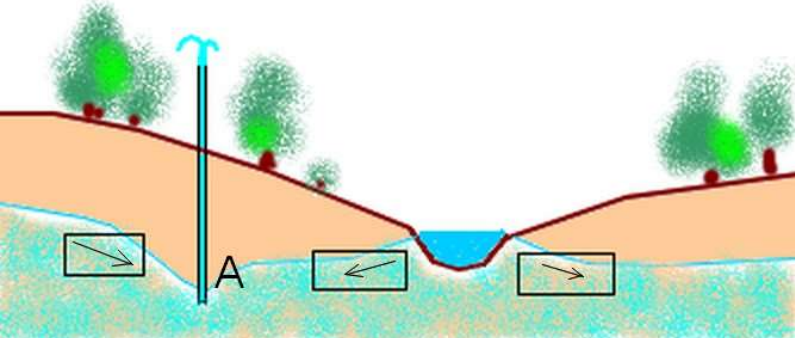
SPLOŠNE SMERNICE

- Ocenjevalci naj sledijo navodilom za vrednotenje za posamezno tekmovalno polo. V primeru nejasnosti naj se posvetujejo s predsednico/predsednikom tekmovalne komisije, pristojno/pristojnim za posamezno raven, ta pa s koordinatorjem tekmovanja.
- Vrednotijo se le odgovori, pisani s kemičnim svinčnikom ali nalivnim peresom.
- Če tekmovalec/tekmovalka poleg pravilne rešitve zapiše še napačno, ki je ne prečrta ali kako drugače jasno označi, se odgovor ovrednoti z nič točkami.
- Prav tako se odgovor ovrednoti z nič točkami, če je nečitljiv ali nejasno popravljen.
- Če tekmovalec/tekmovalka na vprašanje ni odgovoril/-a, se v strežnik DMFA vnese X.
- Pri nalogah v sklopu A ocenjevalci prepisujejo rešitve (črke A, B, C, D ali E) v strežnik DMFA.
- Pri nalogah v sklopu B ocenjevalci v strežnik DMFA napišejo ustrezno število doseženih točk.
- Pri nalogah v sklopu B z obkroževanjem se vrednotijo tudi drugače označene rešitve, če so pravilne (npr. podčrtane).
- Če tekmovalec/tekmovalka k tekmovanju ni pristopil/-a, ocenjevalci v strežnik DMFA ne vnašajo ničesar.

	REŠITVE	DODATNA NAVODILA
SKLOP A		
1.	B	0/1
2.	A	0/1
3.	D	0/1
4.	D	0/1
5.	D	0/1
6.	B	0/1
7.	B	0/1
8.	B	0/1
9.	C	0/1
10.	A	0/1
11.	E	0/1
12.	A	0/1
13.	D	0/1
14.	A	0/1
15.	D	0/1
16.	C	0/1
17.	A	0/1
18.	E	0/1
19.	C	0/1
20.	C	0/1

SKLOP B		
21.	Obsredozemskih.	0/1 Odgovor Kraških, Primorskih, Obprimorskih, Obalnih ni pravilen in se ovrednoti z 0 točkami. Odgovor Kras ni pravilen in se ovrednoti z 0 točkami.
22.	Na območju A ni rečne mreže, ker gre za krško površje in vode poniknejo/se stekajo v podzemlje. Na območju B ni rečne mreže, ker gre za prodno ravnino, ki ni vododržna.	0/1 Oba pravilna odgovora skupno ovrednotimo z 1 točko. Če je en odgovor napačen ali pomanjkljiv, skupno odgovora ovrednotimo z 0 točkami.
23.	B	0/1
24.	Vpliv na naravo: <ul style="list-style-type: none"> - Zaradi vodnega izhlapevanja jezera blagodejno vplivajo na lokalne podnebne razmere, kar pozitivno vpliva na rastlinstvo in živalstvo. - Zaradi vodnega izhlapevanja jezera blagodejno vplivajo na lokalne podnebne razmere, kar omogoča lažje preživetje rastlinskih in živalskih vrst. - Zadržujejo vode v pokrajini, kar omogoča večjo dostopnost vode živalim in rastlinam. - Napajajo podtalnico, kar omogoča rast rastlinam tudi v sušni dobi. Vpliv na človeka: <ul style="list-style-type: none"> - Predstavljajo rekreacijske površine, ki nudijo možnosti za razvoj turizma. - Pomembno vlogo imajo pri pridobivanju električne energije. - Zadržujejo vodo v pokrajini, ki omogoča njeno rabo v gospodarske namene. - Napajajo podtalnico, ki jo lahko izkorišča človek za namakanje, kot pitno vodo, za tehnološke namene ... - Zaustavljajo hudourniške vode, kar preprečuje poplave in morebitno škodo v naravi na infrastrukturi. 	0/1/2 4 pravilne odgovore ovrednotimo z 2 točkama, 3 ali 2 pravilna odgovora ovrednotimo z 1 točko, 1 ali 0 pravilnih odgovorov ovrednotimo z 0 točkami. Upoštevamo tudi vsak drug vsebinsko smiseln in strokovno sprejemljiv odgovor.
25.	Območje št. 1: B Območje št. 2: C Območje št. 3: A Območje št. 4: D	0/1/2 4 pravilne odgovore ovrednotimo z 2 točkama, 3 ali 2 pravilna odgovora ovrednotimo z 1 točko, 1 ali 0 pravilnih odgovorov ovrednotimo z 0 točkami.
26.	5 4 2 3 1	0/1 Celotno pravilno zaporedje ovrednotimo z 1 točko.

27.	<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ker se bo sladka voda iz staljenih ledenikov pomešala s slano morskno (oceansko) vodo. - Zaradi globalnega segrevanja se bo stalil del ledenikov, njihova voda pa se bo v končni fazi pomešala s slano morskno vodo. - Zaradi globalnega segrevanja se bo stalil del ledenikov, ki so zaloga sladke vode, s čimer se bo zmanjšal delež sladke vode, voda iz ledenikov pa se bo pomešala s slano morskno vodo, s čimer se bo povečal delež slane vode. 	<p>0/1</p> <p>Splošna usmeritev: Navedeno mora biti taljenje ledenikov, ki je glavni dejavnik pri tem procesu. Pravilen odgovor ovrednotimo z 1 točko. Odgovor mora vsebovati obe navedbi (zmanjšanje deleža sladke vode in povečanje deleža slane) ali kako drugače izkazovati razumevanje procesa.</p>
28.	C	0/1
29.	B, D, F	<p>0/1</p> <p>3 pravilne odgovore ovrednotimo z 1 točko, 2, 1 ali 0 pravilnih odgovorov ovrednotimo z 0 točkami.</p>
30.	<p>Porečje št. 7: porečje reke Parana/Parana</p> <p>Porečje št. 8: porečje reke Niger/Niger</p> <p>Porečje št. 12: porečje reke Zambezi/Zambezi</p> <p>Porečje št. 23: porečje reke Ind/Ind</p> <p>Porečje št. 25: porečje reke Donave/Donava</p>	<p>0/1/2</p> <p>5 pravilnih odgovorov ovrednotimo z 2 točkama, 4 ali 3 pravilne odgovore ovrednotimo z 1 točko, 2, 1 ali 0 pravilnih odgovorov ovrednotimo z 0 točkami.</p>
31.	<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na območju mokrišč nastajajo ekosistemi (npr. poplavni gozdovi/logi, stranske struge in mrtvice ter obsežni vlažni travniki) z značilnimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, prilagojenimi na visoko vlažnost, kislo prst oziroma sladko in slano vodo. - To so območja velike biotske raznolikosti in zato pomembna za ohranjanje narave. So pomemben življenjski prostor številnih živalskih vrst. Občasno poplavljen svet je pomemben za uspešno drstenje rib, je območje gnezdišč in počivališč vodnih in drugih ptic. - Poplavne ravnice so naravni zadrževalniki visokih vod, saj se visoka voda tam upočasni, očiščena anorganskih in organskih snovi pa prenika v tla in polni vodonosnike. <p>Priznamo tudi splošnejše odgovore, kot so npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pomembni ekosistemi (območja pomembnih ekosistemskih storitev). - Biotska pestrost (življenjski prostor živali in rastlin) - Zadrževalniki in zbiralniki vode, ki bogatijo podtalnico. - Čiščenje vode (naravne čistile naprave). - Blagodejno vplivajo na okoliško mikroklimo. 	<p>0/1/2</p> <p>Vsako vzročno-posledično pojasnilo ovrednotimo z 1 točko. Upoštevamo tudi vsak drug vsebinsko smiseln in strokovno sprejemljiv odgovor.</p>

32.	Arteška voda je ujeta v vodonosniku med dvema nepropustnima plastema, zato se ne more onesnažiti, razen pri njenem viru napajanja. Izviri arteške vode so vir čiste vode, zato jo stekleničijo, v puščavah pa omogočajo poselitev oaz. Podtalnica, ki ni arteška voda, pa je voda, ki se napaja s padavinami ali iz rek in je bolj podvržena onesnaženju, ker je v prepustnih plasteh.	0/1
33.	Možni odgovori: - Ohranjanje rečnih ekosistemov zaradi poplave vode, ki ostane dalj časa na nekem območju in je na razpolago rastlinam in živalim. - Poplavna voda obnovi podtalnico in poveča njeno zalogo. - Odloženo blato poveča rodovitnost prsti. - Z nanosi se ohranjajo rečne delte.	0/1
34.	Pedogenetski priliv: B, D Pedogenetski odliv: A Premeščanje: E Preoblikovanje: C	0/1/2 Celotno pravilno kombinacijo odgovorov ovrednotimo z 2 točkama. 4 ali 3 pravilne odgovore ovrednotimo z 1 točko. 2, 1 ali 0 pravih odgovorov ovrednotimo z 0 točkami.
35.	a) Ekološki vidik, ki obravnava Antarktični ali Južni ocean kot samostojen ekosistem: »Velik del oceanografskih raziskav zadnjih let se je ukvarjal s kroženjem vode v oceanih, predvsem zaradi pojava El Niño, pa tudi zaradi velikega zanimanja za globalno segrevanje ... Raziskave so pokazale, da je ena od pglavitnih gonilnih sil oceanskega sistema južno kroženje', kar določa Južni ocean kot ločeni ekosistem.«	0/1 Sprejemljive so tudi druge utemeljitve, če je razvidno, da gre za ločen ekosistem.
	b) 60° JGŠ (vzporednik na 60° južne geogr. širine).	0/1
36.	Možni odgovori: - Odmrtje bi prizadelo nekatere vrste rib, ki si ekonomsko pomembne za človeka. - Z odmrtnjem bi izginili grebeni, ki varujejo obale pred neurji. - Z odmiranjem (beljenjem) bi postali manj privlačni za turizem.	0/1 2 pravilno navedeni posledici ovrednotimo z 1 točko. Upoštevamo tudi vsak drug vsebinsko smiseln in strokovno sprejemljiv odgovor.
37.	Zaradi večje absorpcije ogljikovega dioksida v morski vodi se povečuje kislost oceanov. Povečanje kislosti negativno vpliva na koralnjake.	0/1
38.	a) 	0/1 Pravilno in jasno označen kompresijski lijak ovrednotimo z 1 točko.

	b) Kot na sliki pri odgovoru a.	0/1 Vse tri pravilno označene smeri ovrednotimo z 1 točko.
39.	<ul style="list-style-type: none"> - Jezero onesnažujejo odplake iz bližnje planinske koč. - V jezero so izpustili ribe, ki so povzročile izginotje večine vodnih organizmov. 	0/1 2 pravilna odgovora ovrednotimo z 1 točko. 1 ali 0 pravih odgovorov ovrednotimo z 0 točkami.
40.	<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - peščenjaka, - laporja, - laporovca, - karbonatnega turbidita, - apnenca. 	0/1
41.	<p>Možni odgovori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visoka prepustnost pomeni, da pride do morebitnega onesnaženja hitro in praktično kjerkoli. - Hitro pronicanje v podzemlje. Poleg tega ponori (odprtine v kraških tleh, v katere izginja voda) in druge kraške oblike nudijo možnost za direkten vnos onesnaževal v podzemlje. - Kratki zadrževalni časi vode v podzemlju in zato majhna samočistilna sposobnost ter velika ogroženost kraških izvirov. 	0/1 2 pravilna odgovora ovrednotimo z 1 točko. 1 ali 0 pravih odgovorov ovrednotimo z 0 točkami.
42.	a) To se zgodi (pozno) jeseni in (zgodaj) spomladi.	0/1
	b) Gostota sladke vode je največja pri 4 °C. Ta lastnost je zelo pomembna, saj povzroča kroženje vode v jezerih v hladni polovici leta. Jeseni se voda začne ohlajati. Težja voda, bogata s kisikom, tone proti dnu in z nje izpodriva toplejšo, s hranili bogato vodo. Voda s temperaturo 4 °C potone na dno, zato lahko živali preživijo pod ledom, ki nastane na hladnejši gladini.	0/1